

AMALGAM DE DOCUMENT ȘI FICTIUNE

TEATRUL MIC

MLAȘTINA de Caryl Churchill •
Teatrul Mic • Data premiei: 10
ianuarie 1991 • Regia: Andreea Vulpe •
Scenografia: Doina Levița • Dis-
tribuția: Leopoldina Bălănuță (Duhul,
Ivy), Coca Bloos (Japonezul, Nef, Mar-
garet), Ioan Chelaru (Tewson, Geoffrey),
Monica Ghiuță (May, Shirley,
Mrs.Finch), Oana Ioachim (Angela, Miss
Cade, Mavis), Simona Măicănescu (Val),
Rodica Negrea (Mrs.Hassett, Becky,
Alice), Gheorghe Visu (Frank), și
studentele: Crenguța Hariton (Wilson,
Shona), Clara Popescu (Băiatul, Deb).

Cea de a doua piesă a autoarei britanice Caryl Churchill prezentată publicului românesc - după cea dintâi, cunoscută prin meteoricul turneu de anul trecut (*Pădurea nebună*) - ambele făcând parte dintr-o producție dramaturgică destul de amplă, reprezentată de mai multe teatre, la Radio și la TV, începând din 1972, ne face să credem în descoperirea unei rețete, pe care am putea-o concretiza cam așa: se alege o temă, se organizează o deplasare la fața locului, se stă de vorbă cu oamenii, se înregistrează ziceri, fraze, povestiri, relatări ale localnicilor pentru a fi reproduse întocmai, se adaugă fapte citite în presă, se amestecă într-un anume dozaj, condimentându-se cu elemente de ficțiune, chiar de fantastic culese din credințele populare ale locului sau ale altor locuri, pentru a da realului o dimensiune transcendentală. Se servește cald, ca o felie de viață autentică, după ce textul

a fost definitivat în colaborare cu regizorul și cu actorii, în exerciții de atelier. N-are importanță dacă ceea ce rezultă numim în mod curent "piesă", sau mai curând un reportaj sau altceva. Important e să dea publicului senzația de adevăr, de autenticitate, scoțându-l dintr-un convenționalism comod. Mai ales unui anume public citadin, pentru care viața grea a muncitorilor - îndeosebi a muncitoarelor - din Mlaștină, o regiune britanică devenită în decursul anilor un teren fertil de exploatare și un mijloc de îmbogățire a unor companii comerciale și unor proprietari întreprinzători - poate însemna un șoc, revelator al unei realități îndepărtate, misterioase și exotice. De aci și interesul manifestat în Anglia și America pentru această piesă.

Pentru publicul nostru, care a văzut pe scenă și *Domnișoara Nastasia* și *Răzeșii lui Bogdan*, viața mizeră a unei comunități marginale, prezentată cu o presupusă exactitate documentară și o minimă transfigurare artistică, e mai puțin semnificativă. E adevărat, Caryl Churchill a împletit în amalgamul de scene din viața cotidiană a culegătorilor de cartofi din Mlaștină o poveste de dragoste, ca un liant al instantaneelor disperate și statice, introducând un filon de tensiune dramatică. E o "love story" cu final tragic, o "imposibilă iubire" între o femeie măritată, mamă a două fete, și un bărbat care și-a părăsit de doi ani nevasta și copiii pentru a veni să muncească aici, în mlaștină, pe un salariu mizer. O poveste de dragoste trăită

ca o ultimă soluție de salvare din marasmul cotidian, în care toți visează la "pasărea albastră a fericirii". Dar asta nu e suficient pentru a da amalgamului coerență artistică și structură dramatică.

Pentru tînăra regizoare Andreea Vulpe (care este și autoarea versiunii românești a textului și, probabil, și a opțiunii repertoriale) și pentru actorii Teatrului Mic întâlnirea cu această insolită scriitură și cu universul uman reprezentat în ea a însemnat, poate, o experiență interesantă. Pentru a dinamiza textul și a-i spori dramatismul, regizoarea a scos în relief povestea de dragoste, estompînd problematica socială (tratată de autoare cu multe amănunte, care configurează un mediu și un destin al Mlaștinii), impunînd o mișcare scenică bogată, creînd acțiuni fizice în favoarea unei autenticități aspre, colțuroase și a unor efecte șocante, subliniind lipsa de prejudecăți puritane. Universul uman al mlaștinii - spațiu concret și simbolic totodată - manifestă predispoziții pentru explozii și stări paroxistice, isterizate. Laconismul textului - îndeosebi în scenele de dragoste, conturate de autoare cu simplitate și discreție - este anulat prin dezlănțuirile de senzualitate ale eroilor. Simona Măicănescu (Val) și Gheorghe Visu (Frank) dau credibilitate personajelor prin sinceritatea jocului, atingînd performanța unei maxime simplități în scena ce precede omorul. Toți ceilalți actori întruchipează cîte două-trei personaje, umplînd contururile cu substanță umană, izbutind să-și mobilizeze

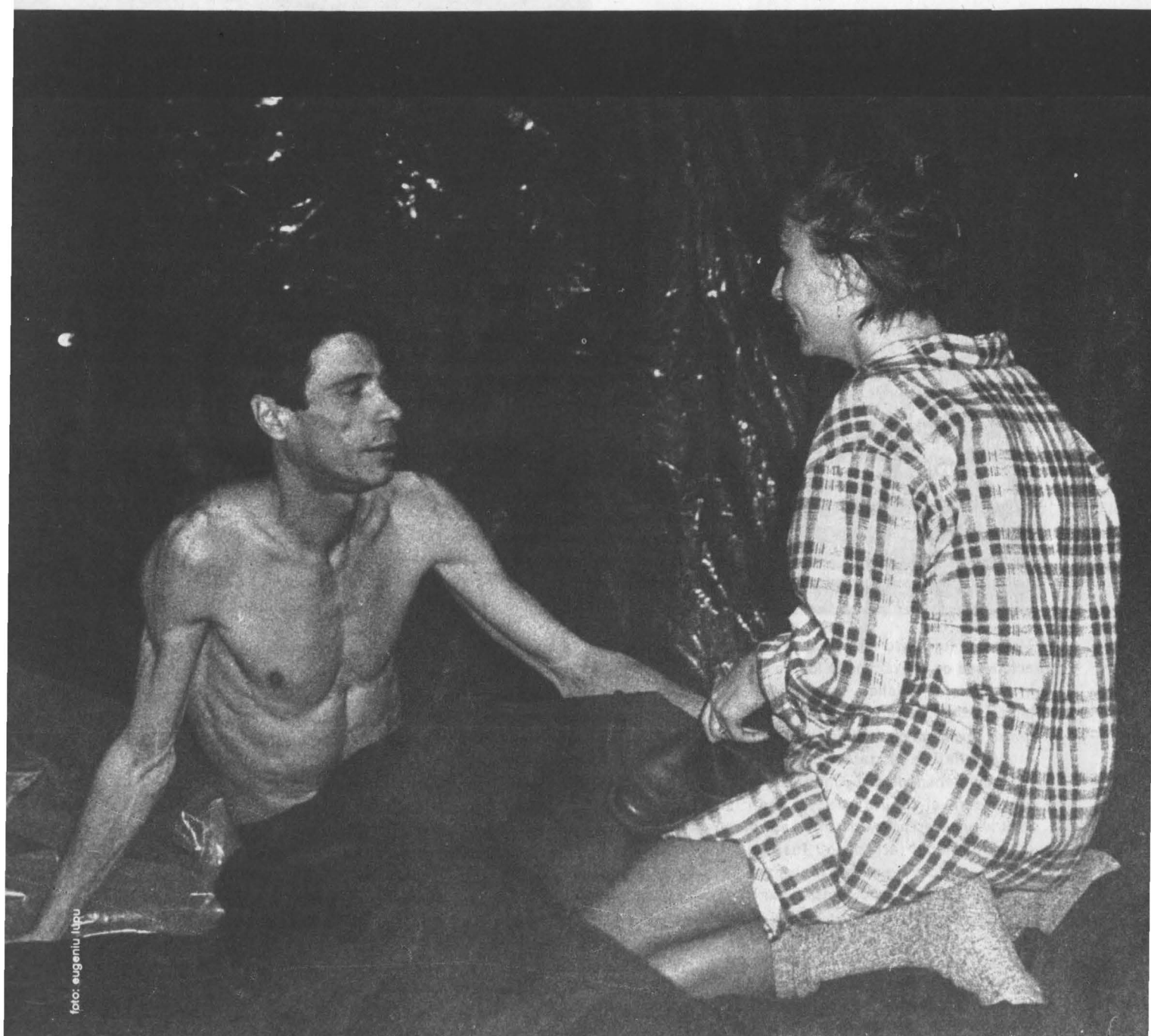

foto: eugeniu lăpu

Gheorghe Visu și Simona Măicănescu

resursele pentru transpuneri variate, rapide, alternative. Leopoldina Bălănuță conferă noblețe și profunzime Duhului și bătrânei nonagenare Ivy, Coca Bloos pune un strop de umor trist în ciudata Nell și altfel de umor în întreprinzătorul japonez, Rodica Negrea trece cu dezinvoltură de la vajnica Mrs. Hassett la adolescența răzvrătită Becky sau la bigota Alice, Oana

Ioachim dovedește suplețe în roluri variate, Monica Ghiuță se implică temeinic în fiecare rol, Ioan Chelaru compune cu acuratețe două tipuri, iar cele două studente, Crenguța Hariton și Clara Popescu, anunță două speranțe certe. Scenografia Doinei Levința, în intenție creatoare de atmosferă, încearcă să îmbine configurarea concretă a locului cu

sensul său simbolic, reușind pe alocuri momente de poezie, împiedicând zborul fanteziei în faldurile greoaie ale materialelor plastice.

Și pleci de la teatru cu dorul neostoit după un mare spectacol..

MARGARETA BĂRBUȚĂ